

LEVA | Dags att ta patienters sexualitet på allvar

NY BOK.– Det är dags att ta sexualiteten på allvar inom sjukvården, tycker Uppsalasexologen Birgitta Hultér. Därför har hon skrivit fackboken *Sexualitet och hälsa – begränsningar och möjligheter*. Själ

har hon i sitt arbete mött över 2 000 människor med sexuella svårigheter. Dock, sjuk eller frisk, funktionshinder eller ej, vanligaste sexuella dilemma är ändå ensamhet.

SEXUALITET | Birgitta Hultér, sexolog från Uppsala, har skrivit en bok för vårdpersonal om sexualitet och hälsa. I dagens intervju berättar hon varför. I en intervju i morgon ger hon sin syn på kvinnlig och manlig sexualitet. Det är skillnad.

Patienters sexualitet måste tas på allvar

Efter tio års arbete med människors sexuella svårigheter och en doktorsavhandling om sexuella funktioner hos kvinnor med neurologiska sjukdomar kan sexologen och sjuksköterskan Birgitta Hultér från Uppsala konstatera att funktionshinder eller ej, sjuk eller frisk, människors vanligaste sexuella dilemma är ensamhet, upplevelsen av att inte kunna dela sin sexuella längtan med någon.

– Men, säger hon, människor med funktionshinder har kanske lättare att uppfatta bristen på partner som ett resultat av själva funktionshindret. Man bortser från att många andra har liknande svårigheter att finna en lämplig sexualpartner.

DÄRFÖR LYFTER BIRGITTA HULTÉR fram också detta problem i sin nyligen utkomna bok *Sexualitet och hälsa* – begränsningar och möjligheter (Studentlitteratur).

”Att sakna en partner kan utgöra ett stort problem som en patient kan behöva råd och stöd för att hantera”, skriver hon. Det står patient eftersom hennes bok är främst avsedd för personal inom hälso- och sjukvården.

– Så att patienter kan få ett professionellt sexologiskt omhändertagande, säger hon.

– Obearbetade sexuella problem leder lätt till känslor av skam, sorg och ensamhet. Eftersom människor lider av sina sexuella tillkortakommanden behöver läkare och sjuksköterskor ta sexualiteten på allvar.

DET HAR HITTILLS VARIT lite si och så med den saken. Beredskapen att hantera sexuella problem är ännu begränsad, för att använda Birgitta Hultérs egna ord. Till det finns säkert många olika förklaringar men brist på kunskap är en, fördomar en annan. Det har också funnits rädsla för att ett mer aktivt förhållningssätt skulle kunna missförstås av patienter eller läkare och annan vårdpersonal.

”Patienter med sexuella problem står inte gärna upp och vittnar om sitt lidande eller den hjälp de kunnat få vid en sexologisk mottagning.”

Birgitta Hultér
i *Sexualitet
och hälsa*

KURSBOKSFÖRFATTARE. Birgitta Hultér, doktor i medicinsk vetenskap, arbetar numera med sexualitet och samlevnad genom det egna företaget Sesam AB. Som en följd av sin undervisning i ämnet har hon skrivit kursboken *Sexualitet och hälsa*.
FOTO: SVEN-OLOF AHLGREN

– Vissa har svårt att förstå att sexualitet kan vara ett viktigt problemområde för någon som drabbats av kronisk sjukdom, säger hon.

– Det kan finnas vårdgivare som inte själva är nöjda med sina sexualliv och har valt förnekelse som försvar i den frustrationen. En del har stelbenta religiösa eller moraliska föreställningar och befarar att en sexologisk behandling kommer att få patienterna att gå vilse, bort från den smala, riktiga vägen. Vissa uppfattar sexologiskt arbete som generande och blir osäkra och känner olust inför det. En reaktion kan vara att skratta och skoja genom att fråga om service kan till-

handahållas också för personalens behov.

SJÄLV SER BIRGITTA HULTÉR sexualitet som en läkande kraft viktig att ta vara på.

– Det är dags att ta sexualiteten på allvar inom sjukvården.

För när de kroppsliga åkommorna och funktionshindren inkräktar på våra sexuella förmågor hotas också självbilden som kvinna respektive man. Sex- eller samlevnadsproblem berör alltid mer än en aspekt av en människas liv. Även anhöriga påverkas.

– En vuxens sexuella problem påverkar alla dem som han/hon lever till-

sammans med. En god relation mellan partners ger även tryggare känslomässig miljö för barn, säger Birgitta Hultér.

Själv har hon mött över 2 000 människor med sexuella svårigheter under sina tio år som sexolog, män och kvinnor, enskilda och par, mellan 17 och 85 år med högst varierade sexuella problem. Cancer, ryggmärgsskador, diabetes och hjärtsjukdomar är exempel på sjukdomar som kan medföra sexuella problem och som skildras i boken. Också sexuella övergrepp finns med.

Christina Sedwall
christina.sedwall@unt.se 018-478 13 08